

Hvordan skal vi løfte Frøya-skolen?

Innlegg i Hitra-Frøya 6. mai 2011

Av Johan G Foss, leder i Frøya Venstre

Skolen på Frøya har slitt med dårlige resultater i mange år. Hvert år er det blitt lovt bedring. Men resultatene er uteblitt. Det er grunn til å frykte at heller ikke inneværende skoleår vil bringe oss oppover på resultatlistene. Utdanningsforbundet Frøya har sendt et varsku til politikerne i form av et åpent brev (Hitra-Frøya 15. mars), om at nedskjæringene har gått ut over kvaliteten på undervisninga, og at skoletida til dels antar form av oppbevaring.

På bakgrunn av dette brevet fremma Venstre en interpellasjon til siste kommunestyremøte. Ordføreren ga et positivt svar. Han ønska å få opp en sak om en tiltakspakke for å bedre situasjonen og bl.a styrke økonomien i skolen. Han ønska også en temadebatt om skole.

– Skal vi løfte skolen, er trange rammer ikke vegen å gå, sa han.

Dette er i tråd med Venstres syn. Vi må unngå budsjettkutt som går ut over kvaliteten på undervisningen. Vi ønsker derfor å se på en styrking av rammene til skolen.

Kommunebudsjettet for 2011 innebar et kraftig budsjettkutt på skole (2 mill kr pluss borttak av vikarbudsjetten med et beløp i samme størrelsesorden, reduserte beløp til lærebøker, kompetanseutvikling osv).

Budsjettkutt var nødvendig, men i ettertid ser vi at dette var vel tøft. Det var uheldig at vikarbudsjetta ble tatt bort samtidig med at det skulle foretas nedbemanning, og det var uheldig at tiltaka kom som strakstiltak, midt i et skoleår.

Men de økonomiske rammene er ikke det eneste som teller for å få til et løft for Frøya-skolen. Noen av de viktigste tiltaka koster faktisk ikke penger.

God undervisning kan drives på mange måter. Men uansett metodikken er det noen forutsetninger som må være på plass, og som en ikke trenger å være fagmann for å se og skjønne. De tre viktigste forutsetningene er disse:

- 1) At vi har fagutdanna folk til å gjøre jobben.
- 2) At lærerne har tid til å gjøre jobben og ikke blir nedlessa med andre oppgaver.
- 3) At skolene har et vikarsystem som fungerer.

Fagutdanna lærere. Her blir det nå tatt grep for å skaffe kvalifiserte folk, bl.a gjennom Frøypakken. Initiativet er prisverdig, sjøl om vi er skeptiske til flere elementer i pakken.

Men det som gjøres nå, står i rak motsetning til det som tidligere er gjort på rekrutteringssida dette skoleåret.

På Sistranda skole var det ved skolestart i høst tre ubesatte lærerstillinger. Det ble søkt etter lærere, og etter en tid var fem lærere klare for ansettelse. Men ansettelsene ble stoppa. Det ble oppretta en stillingsbank og et omstillingsutvalg for å ta hand om ansatte som ville bli overtallige etter omstillinger og nedbemanninger i kommunen. Men hvor lurt er det å hente folk fra en slik stillingsbank til lærere i skolen?

I forbindelse med budsjett-nedskjæringene var rådmannen klar på at innsparingene helst skulle skje ved nedbemanning.

Nå skal vi altså til med et pakketilbud for å lokke søkere hit. Hva er det som har skjedd? Hvorfor ble ikke de fem lærerne ansatt på Sistranda i høst – uten noen kostbar tilleggs pakke?

Tidsbruken. Fra høyeste hold, fra storting og regjering, er det nå retta søkelys mot tidsbruken i skolen. Det er allment akseptert at en for stor del av tida til lærerne går med til «utenomarbeid» – dokumentasjon og rapportskriving, møter og prosjekter.

Venstre har stilt grunnlagt spørsmål om dette i kommunestyret. Vi fikk til svar at det ikke var for mye verken av rapportskriving eller prosjekter i skolen på Frøya.

Men lærerne og virksomhetslederne sier noe anna. De får ikke gjort jobben sin som lærere og pedagogiske ledere for alt utenomarbeidet de er pålagt.

Det kan nevnes at etter en interpellasjon om tidsbruk og byråkrati i skolen i Trondheim, gjorde Trondheim bystyre i mars i år følgende enstemmige vedtak:

«Bystyret ber rådmannen vurdere omfanget av lærernes oppgaver og om noen slike oppgaver kan overlates til annet personale eller avsluttes. Det må utarbeides klare måltall for reduksjon av byråkrati, og tiltak for å få til dette, må foreslås.»

En tilsvarende bestilling til rådmannen bør komme fra kommunestyret i Frøya.

Vikarproblema. Under budsjettbehandlninga ble vi fortalt at det ikke var noe problem å ta bort vikarbudsjetta. Det ville bare føre til bedre budsjett disiplin.

Nå forteller lærerne noe anna. De forteller noe vi alle forstår, nemlig at det er en stor ekstrabelastning å improvisere undervisning uten vikarer når lærere er borte. Det blir tydd til ulike nødløsninger, som å slå sammen klasser, bruke assistenter som lærere, trekke inn lærerressurser fra spesialundervisninga, la lærere «springe mellom klassene» osv. Det hender at klasser sitter uten lærer.

Men sånn vil vi ikke ha det! Vi skal ha kvalitet og trykk på undervisninga, ikke av og til, når alt er på plass, men heile tida!

Skolene må ha et vikarsystem som fungerer. De må ha budsjett til å kunne leie inn vikarer, men de må også ha kvalifiserte vikarer til disposisjon. Vi må få på plass en ordning som sikrer dette, f.eks i form av en vikarpool, gjerne i samarbeid med Hitra. Uten et godt vikarsystem vil skolene ikke greie å opprettholde kontinuerlig og effektiv undervisning, og lærerne vil slite seg ut.

Det må understrekes at vikarproblemet er minst like presserende i barnehagene som i skolene, særlig i Hamarvik og Nettet barnehage, som ikke er del av et oppvekstsenter.

Jeg har nevnt tre faktorer som de viktigste forutsetningene for å få til et løft for Frøya-skolen. Det er flere faktorer enn disse, men dette er de viktigste. Hvis vi har fagfolk til å gjøre jobben, hvis disse fagfolka får tid til å konsentrere seg om læringsarbeidet, og hvis skolene har kvalifiserte folk å sette inn når lærere er borte, så VIL vi få et kunnskapsløft og gode resultater i Frøya-skolen. Så enkelt er det. Men disse tingene MÅ på plass. Uten fagfolk, uten tid til læringsarbeidet og uten et velfungerende vikarsystem får vi IKKE noe kunnskapsløft. Så enkelt er det!

Løsninga ligger generelt ikke i kjøre fram nye utviklingsprosjekt. Løsinga ligger i å rette oppmerksomhet og ressurser mot basisvirksomheten i skolen.

Det betyr ikke at vi ikke skal drive utviklingsarbeid i Frøya-skolen. Vi har f.eks forventninger til det prosjektet som Frøya nå deltar i i regi av Utdanningsdirektoratet (SKUP). Dette er et velfundert prosjekt med et veldefinert mål: å heve nivået i de tre kjernefaga, norsk, matematikk og engelsk. Vi har forventninger til dette prosjektet, fordi vi registrerer at lærerne har tru på det.

Men så registrerer vi at det emnes på et anna stort prosjekt i Frøya kommune, under navnet «Kunnskapsløft Frøyaskolen». Det skal gå over 4 år. Vi har bare sett en skisse av det i et «fredagsbrev» fra rådmannen, men det gjør oss urolige. Prosjektet skal bl.a inneholde «forståelsesverktøy for politikere, skoleledere og skolens ansatte knyttet til nødvendigheten av

et større endringsarbeid i skolene våre»! Venstres gruppe har uttrykt forventning om at dette prosjektet ikke settes i gang før kommunestyret har fått det til behandling og gitt klarsignal.

For det er ikke på dette planet Frøya-skolen skal løftes. Stadige utviklings- og endringsprosesser går ut over fastheten og stabiliteten i skolen og gir en opplevelse av at ting flyter. Elevene trenger forutsigbarhet, struktur og trygghet. Oppmerksomhet og ressurser må rettes mot basisvirksomheten, læringsarbeidet med elevene. Det er der vi må ta tak om vi skal «løfte» Frøya-skolen.

Informasjon om forholda i virksomhetene. Det åpne brevet fra Utdanningsforbundet inneholder også et punkt om at politikerne ikke er blitt informert om de faktiske forholda i skolen. Dersom vi har et administrativt system som gjør at relevant informasjon ikke når fram til dem som skal treffe beslutningene, er det noe vi ikke kan leve med.